

STORTINGET

Innst. 456 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Prop. 123 LS (2024–2025)

Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til godtakelse av forordning (EU) 2024/1717 om endringer i grenseforordningen (videreutvikling av Schengen-regelverket)

Til Stortinget

Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet ber i proposisjonen om at Stortinget samtykker til godtakelse av forordning (EU) 2024/1717 om endringer i grenseforordningen (videreutvikling av Schengen-regelverket).

Departementet fremmer også forslag til endringer i lov 20. april 2018 nr. 8 om grensetilsyn og grensekontroll av personer (grenseloven) og lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) for å gjennomføre forordning (EU) 2024/1717 om endringer i grenseforordningen ((EU) 2016/399). Grenseforordningen er gjennomført ved inkorporasjon i norsk rett i grenseloven § 8, men til dels også transformert i enkelte andre bestemmelser i loven og i forskrift 29. april 2022 nr. 665 om grensetilsyn og grensekontroll av personer (grenseforskriften).

Forordning (EU) 2024/1717, som er en videreutvikling av Schengen-regelverket, gjør flere større og mindre endringer og tilføyelser i grenseforordningen. Særlig gjøres det endringer i reglene for gjeninnføring og forlengelse av grensekontroll ved de indre Schengen-grensene. Maksimal tillatt varighet av tiltaket forlenges, samtidig som kravene til tiltakets begrunnelse skjerpes.

Desto lengre den indre grensekontrollen varer, jo flere prosessuelle krav pålegges medlemsstatene. Det innføres videre som noe nytt at medlemsstater med felles indre grense i samarbeid skal fastsette hvilke områder på deres territorier som anses som grenseregioner. Disse områdene, som kjennetegnes av sterke sosiale og økonomiske bånd på tvers av landegrenser, skal særlig hensyntas ved gjeninnføring av indre grensekontroll og ved innføring av innreisetiltak ved en storskala helsekrise.

Det etableres også en ny overføringsprosedyre for tredjelandsborgere uten lovlig innreise eller opphold som pågripes i områdene ved de indre Schengen-grensene. Den nye overføringsprosedyren, som legger opp til rask overføring mellom medlemsstater, skal redusere behovet for indre grensekontroll.

Videre justeres grenseforordningens eksisterende bestemmelser om grenseovervåking og kontroller innenfor territoriet.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ragnhild Male Hartviksen, Odd Harald Hovland og Marte Eide Klovning, fra Høyre, Ingunn Foss og Guro Angell Gimse, fra Senterpartiet, Sandra Borch og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen og lederen Helge André Njåstad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, og fra Venstre, Ingvild Wethrus Thorsvik, viser til Prop. 123 LS (2024–2025).

Komiteen merker seg at regjeringen ber om at Stortinget samtykker til godtakelse av forordning (EU) 2024/1717 om endringer i grenseforordningen (videreutvikling av Schengen-regelverket).

Komiteen viser til egen innstilling om lovdelen hvor det legges til rette for å gjennomføre forordningen i norsk rett ved endringer i grenseloven og utlendingsloven, jf. Innst. 457 L (2024–2025).

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Fremskrittspartiet mener det er prinsipielt uheldig at Norge indirekte pålegges å følge vedtak i fora vi ikke har stemmerett i. Likevel er det verdt å merke seg at det finnes en sikkerhetsventil ved at Norge kan motsette seg å følge slike vedtak.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet merker seg at regelverket innebærer at EU vil kunne vedta innreisebegrensninger til Schengen ved alvorlige folkehelsesituasjoner. Disse medlemmer merker seg at begrensningene kun gjelder tredjelandsborgere og at Norge fortsatt har nasjonalt handlingsrom for ivaretagelse av sikkerhet, offentlig orden og folkehelsen i Norge utover det som følger av Schengen-regelverket.

Disse medlemmer vil samtidig påpeke behovet for at regjeringen, for å avbøte eventuelle negative konsekvenser for Norges behov for innreise av tredjelandsborgere, benytter handlingsrommet og utreder nasjonale tiltak, for eksempel innføring av særlige situasjonsbestemte visum for tredjelandsborgere. Det samme gjelder behovet for et regelverk som legger til rette for ordninger som ivaretar samfunnskritiske funksjoner sine behov for personell fra utlandet.

Disse medlemmer er opptatt av personvernet til privatpersoner og vil understreke viktigheten av at all innsamling av informasjon fra privatpersoner må være forholdsmessig. Disse medlemmer mener det er viktig å vurdere de samlede personvernkonsekvensene av gjennomførte og nye lov- og forskriftsendringer som berører utveksling av personopplysninger, samt utrede bestemmelser om lagringstid eller rutiner for sletting av ikke-relevant data.

Foreleggelse for utenriks- og forsvarskomiteen

Komiteen har forelagt utkast til innstillingen for utenriks- og forsvarskomiteen, som i svarbrev 27. mai 2025 viser til sine respektive partiers merknader i justiskomiteens utkast til innstilling, uten ytterligere merknader.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i godtakelse av forordning (EU) 2024/1717 om endringer i grenseforordningen (videreutvikling av Schengen-regelverket).

Oslo, i justiskomiteen, den 27. mai 2025

Helge André Njåstad

leder

Ingunn Foss

ordfører

